

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

Nordre Follo kommune

Sammendrag av tilsynsrapport

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Nordre Follo kommune. Temaet er kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og gjennom dette bidra til å styrke barn og unges rettsstilling.

På bakgrunn av dokumentasjonen vi har mottatt i dette tilsynet, har vi ikke funnet brudd på regelverket.

Innholdsfortegnelse

	Sammendrag av tilsynsrapport	2
	Innholdsfortegnelse	3
1	Innledning	4
1.1	Kort om Nordre Follo kommune	4
1.2	Tema for tilsynet	4
1.3	Om gjennomføringen av tilsynet	5
2	Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder	5
2.1	Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?	5
2.2	Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?	6
2.3	Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?	7
2.4	Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?	8
2.5	Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?	9
2.6	Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?	9
3	Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten	10
4	Dokumenter	11

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner som barnehagemyndighet,¹ der vi kontrollerer om barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.²³

1.1 Kort om Nordre Follo kommune

Nordre Follo kommune ligger i Akershus fylke og har 65 354 innbyggere. Kommunen har 58 barnehager, 42 kommunale heldagsbarnehager, 14 private heldagsbarnehager og tre åpne barnehager.

Barnehagemyndigheten ved rådgiver i Fagstab Oppvekst har ansvar for å behandle søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Ved rapporteringstidspunkt i BASIL per 15.12.2025 hadde barnehagemyndigheten innvilget dispensasjoner fra utdanningskravet for pedagogisk leder, tilsvarende 50,9 årsverk for barnehagene i kommunen. I tillegg er det i flere av barnehagene over 40% andel av de pedagogiske lederne som har dispensasjon fra utdanningskravet.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er barnehagemyndighetens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Undertema i tilsynet er

- Om kommunen behandler søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder i samsvar med regelverket, jf. forskriften § 3 [første og tredje ledd], jf. barnehageloven 25, og forvaltningsloven § 17 og barnehageloven § 3.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfylder kravene i regelverket knyttet til behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder, og slik bidra til økt rettssikkerhet for barn i barnehagen.

Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2026.⁴

---

¹ Jf. barnehageloven § 54, og kommuneloven kapittel 30.

² Se barnehageloven § 54, jf. personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav c, jf. personopplysningsloven § 1.

³ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside.](#)

⁴ Jf. [Felles nasjonalt tilsyn med kommuner og privatskoler i 2026 | udir.no.](#)

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte den 05.02.2026 tilsynsbrev til kommunen. Vi har undersøkt kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder. For å kontrollere dette har vi sett på praksisen til kommunen.

Kommunen ble pålagt å svare på egenvurdering og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen den 19.02.2026. Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på opplysninger vi har fått fra denne informasjonen.

2 Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

2.1 Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?

Rettslige krav

Barnehageloven stiller krav om utdanning for pedagogisk leder for å sikre at personalet har nødvendig kompetanse. Det er barnehageeieren som er ansvarlig for at barnehagen har en forsvarlig pedagogisk bemanning, og det er derfor barnehageeieren som kan søke om dispensasjon fra utdanningskravet.⁵ Det er barnehageeieren sitt ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon for å underbygge søknaden. En uttalelse fra styrer skal være vedlagt søknaden.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for å opplyse saken og må kontrollere at søknaden inneholder nødvendig informasjon.⁶ Dette kan blant annet være

- utlysningstekst
- utvidet søkerliste, eller tilsvarende informasjon om søkerne
- kvalifikasjoner til den som barnehageeieren søker dispensasjon for

Observasjoner og vurderinger

Både av egenvurdering og mottatt dokumentasjon ser vi at barnehagemyndigheten har skriftlig rutine og felles søknadskjema for både kommunale og private barnehager. Her kommer det frem hvordan barnehagemyndigheten opplyser saken ved å innhente og kontrollere utlysningstekst, utvidet søkerliste og styrers vurdering av søkerne. Videre innhenter barnehagemyndigheten opplysninger om barnegruppens sammensetting og behov, oversikt over barnehagens totale pedagogiske bemanning og samtlende kompetanse.

I egenvurderingen opplyser barnehagemyndigheten at dersom den vurderer at saken ikke er tilstrekkelig opplyst, innhenter den ytterligere informasjon på e-post eller telefon med styrer. Dette bekreftes av den innsendte dokumentasjon.

På bakgrunn av mottatt dokumentasjon og opplysninger i egenvurderingen, der det kommer frem hvordan og hvilken informasjon barnehagemyndigheten innhenter fra barnehageeier, er

---

⁵ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

⁶ Jf. forvaltningsloven § 17.

det vår vurdering at barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer søknad om dispensasjon fra utdanningskravet.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon.

2.2 Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må både vurdere om stillingen har vært offentlig utlyst, og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.⁷ Begge kravene må være oppfylt. Utlysningsteksten, antall utlysninger, om utlysningen er offentlig tilgjengelig, tidspunktet for utlysningen og søknadsfristen er momenter av betydning i vurderingen. Stillingen må være lyst ut på en slik måte at det blir allment kjent at stillingen er ledig, slik at mulige kandidater får en oppfordring til å søke og til å melde sin interesse.

Barnehageeieren må kunne dokumentere å reelt ha vurdert søkerne. Barnehageeieren må kunne redegjøre for hvorfor en søker som oppfyller utdanningskravet, ikke er ansatt, for eksempel fordi personen ikke er personlig egnet, eller ikke kan levere politiattest uten anmerkninger som påvirker muligheten for ansettelse i barnehager.

Observasjoner og vurderinger

Vi ser av både egenvurdering og annen dokumentasjon vi har mottatt at barnehagemyndigheten får informasjon om rekrutteringsprosessen. Det blir blant annet gitt informasjon om dato for utlysning, hvor og når stillingen har vært utlyst, antall stillinger, informasjon om stillingene, søknadsfrist, informasjon om søkerne, og om det er kvalifiserte, hvor mange som har vært på intervju, trukket seg, ikke møtt til intervju eller fått tilbud om stilling i andre barnehager. Utover dette opplyser styrer i søknaden om barnehageeier har gjort andre tiltak for å rekruttere ansatte med godkjent utdanning. Vi ser videre av mottatt dokumentasjon at utlysningstekst og søkerliste er lagt ved søknadene.

Av et vedtak vi har mottatt ser at barnehagemyndigheten har avslått søknad om dispensasjon fra utdanningskravet, på bakgrunn av at stillingen ikke har vært offentlig utlyst.

Det kommer frem av egenvurderingen og rutine for behandling av søknad om dispensasjon at barnehageeier må dokumentere hvorfor eventuelle kvalifiserte søkere ikke har fått tilbud om stilling. Videre at barnehagemyndigheten tar en selvstendig vurdering av om den innsendte dokumentasjon er god nok, og at den ber om ytterligere dokumentasjon om det er behov for det.

For de kommunale barnehagene har barnehageeier opprettet et intervjueteam bestående av utvalgte styrere i kommunale barnehager, der teamet blir ledet av en styrer. Lederen av intervjueteamet har dialog med barnehagemyndigheten og informerer barnehagemyndigheten om utlysningstekst og søkerliste til felles utlysningstekster. Vi ser av dokumentasjonen vi har

---

⁷ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

mottatt at kvalifiserte søkere til kommunale barnehager, ikke har blitt tilbudt stilling, fordi de er vurdert som uegnet. I disse tilfellene har barnehageeieren dokumentert å reelt ha vurdert søkerne. Av denne dokumentasjon ser vi hvordan barnehageeier har fremskaffet informasjon om søker, gjennom intervju og referanser. I tillegg ser vi de vurderinger som er gjort av søkeren opp mot de kvalifikasjoner som er etterspurt i utlysningsteksten, og som er lagt til grunn for at kvalifisert søker er vurdert som uegnet til stillingen.

Når det gjelder private barnehager har vi ikke mottatt dokumentasjon som viser at det har vært kvalifiserte søkere som ikke har fått tilbud om stilling. Imidlertid kommer det frem av egenrevisning og rutine at samme praksis gjelder for eier av de private barnehagene.

Vi vurderer at mottatt dokumentasjon sannsynliggjør at barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst. Videre vurderer vi ut fra barnehagemyndighetens egenrevisning og mottatte vedtak at det sannsynliggjør at barnehagemyndigheten vurderer at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

2.3 Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må vurdere de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeieren søker dispensasjon for.⁸ Relevante momenter er hvilken utdanning og erfaring vedkommende har, og hvor lenge vedkommende har jobbet i barnehagen og med hvilke oppgaver.

Barnehagemyndigheten må vurdere om de kan innvilge dispensasjon sett i lys av hovedregelen om at pedagogiske ledere skal være utdannet barnehagelærere, og at barnehagen fortsatt skal være en pedagogisk virksomhet. Hvis barnehagen ikke har tilstrekkelig pedagogisk bemanning, kan det innebære en økt risiko for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med rammeplanen. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon.⁹

Observasjoner og vurderinger

I egenrevisningen kommer det frem at barnehagemyndigheten bruker informasjon og dokumentasjon den får i søknaden, til å vurdere om søkers kompetanse og erfaring tilsier at den kan fylle en rolle som pedagogisk leder. Videre skriver barnehagemyndigheten at det er relevant for vurdering av det totale pedagogiske tilbudet om den det søkes dispensasjon for, har annen høyere utdanning eller en påbegynt barnehagelærerutdanning. Av dokumentasjon vi har mottatt ser vi at det er et krav om at CV til den det søkes dispensasjon for og relevante attester og vitnemål er lagt ved søknaden.

---

⁸ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

⁹ Jf. barnehageloven § 3.

Når det gjelder vurderingen av om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon, kan vi ikke se dette direkte i vedtakene. Imidlertid ser vi av rutinen at momenter som skal vurderes blant annet er kvalifikasjoner, erfaring og utdanning til den det søkes dispensasjon for, og om det er til barnets beste at dispensasjon fra utdanningskravet blir innvilget.

Det kommer frem i vedtakene opplysninger om personen det søkes dispensasjon for, og de vurderinger styrer har gjort av kvalifikasjonene til vedkommende. Videre ser vi av vedtakene at barnehagemyndigheten opplyser om den totale kompetanse og bemanningen i barnehagen, og at den ut fra denne informasjon gjør seg opp en mening om at virksomheten kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet til det beste for barn og foresatte. Utover dette gjør barnehagemyndigheten en vurdering av kompetansen til den det søkes dispensasjon for, og om kvalifikasjonene er tilstrekkelige til å ha en midlertidig stilling som pedagogisk leder.

Selv om barnehagemyndighetens vurderinger av om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon, ikke fremgår direkte av vedtakene, finner vi det sannsynlig gjennom dokumentasjonen, at barnehagemyndigheten vurderer om innvilgelse av dispensasjon er til barnas beste, og at barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den det søkes dispensasjon for.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for.

2.4 Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?

Rettslig krav

Vedtaket må inneholde informasjon om hvem dispensasjonen gjelder for, at den gjelder stillingen som pedagogisk leder, og i en bestemt barnehage.¹⁰ Dispensasjonen er knyttet til den personen barnehageeier søker dispensasjon for, så lenge vedkommende har den konkrete stillingen i den konkrete barnehagen. Dette innebærer at dispensasjonen ikke vil være gjeldende hvis vedkommende bytter stilling, eller barnehage.

Observasjoner og vurderinger

I egenvurderingen opplyser barnehagemyndigheten at vedtaket om dispensasjon fra utdanningskravet alltid inneholder hvem vedtaket gjelder for og i hvilken stilling, stillingsstørrelse, tidsrommet for vedtaket og at det gjelder i den konkrete stillingen i den konkrete barnehage.

Det kommer frem av alle vedtakene vi har mottatt hvilken barnehage dispensasjonen gjelder for, hvem den gjelder for, stillingsstørrelse og hvilken stilling dispensasjonen gjelder for. I tillegg viser vedtakene tidsrommet for dispensasjonen. Vi vurderer derfor at det er sannsynliggjort at kravene i regelverket er oppfylt.

---

¹⁰ Jf. forskriften § 3 tredje ledd, jf. barnehageloven § 25.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om.

2.5 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan kun innvilge dispensasjoner med en varighet på inntil ett år om gangen.¹¹

Observasjoner og vurderinger

I egenvurderingen kommer det frem at barnehagemyndigheten ikke innvilger vedtak utover ett år. I tillegg opplyser barnehagemyndigheten at i de tilfeller der den vurderer at det kan være mulig å rekruttere kvalifiserte søkere i løpet av høsten, fatter den vedtak om dispensasjon for en kortere periode.

Alle søknadene som vi har fått tilsendt gjelder for en periode med varighet i inntil ett år, eller en kortere periode. Dette gjelder også vedtakene hvor barnehagemyndigheten har innvilget dispensasjon fra utdanningskravet. I tillegg ser vi at det i kommunens rutine for søknad om dispensasjon er vist til forskriften og presisert at kommunen kan innvilge dispensasjon for inntil ett år om gangen.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak med varighet på inntil ett år om gangen.

2.6 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan stille vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket.¹² Vedtaket kan kun inneholde rimelige og relevante vilkår ut fra kompetansen til vedkommende, og vilkår om hvordan barnehageeieren må sikre at vedkommende blir i stand til å fylle stillingen. Vilkårene skal bidra til å redusere risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere hva som er til barnets beste.¹³

Observasjoner og vurderinger

Av søknadskjema ser vi at styrer må opplyse om hvem som skal ha ansvar for veiledning av den det søkes dispensasjon for, kompetansen til den som skal veilede, og at veiledningsplan må være vedlagt søknaden. Videre ser vi av mottatte vedtak at barnehagemyndigheten stiller vilkår om

---

¹¹ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹² Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹³ Jf. barnehageloven § 3.

systematisk veiledning og faglig oppfølging fra barnehagelærer, samt deltakelse på fagrelaterte tiltak. Vi kan imidlertid ikke se direkte av vedtakene at det er vurdert hva som er til barnets beste.

I rutinen for søknad om dispensasjoner kommer det frem at barnehagemyndigheten må påse at den det søkes dispensasjon for kan utføre oppgavene i tråd med barnehageloven og rammeplanens føringer, og at kommunen stiller som vilkår at den som får dispensasjon, mottar systematisk veiledning fra barnehagelærer eller styrer og at den som får dispensasjon får delta på fagrelaterte tiltak. Videre kommer det frem, som vi også skriver under punkt 2.3 at momenter som skal vurderes, blant annet er kvalifikasjoner, erfaring og utdanning til den det søkes dispensasjon for, og hva som er til barnets beste.

Selv om barnehagemyndighetens vurderinger av hva som er til barnets beste, ikke fremgår direkte av vedtakene, er det vår vurdering av mottatt dokumentasjon sannsynliggjør at barnehagemyndigheten vurderer om vilkårene er til barnets beste. Videre finner vi at det er sannsynliggjort at barnehagemyndigheten stiller rimelige og relevante vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår.

3 Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten

Kommunen kan uttale seg om alt i rapporten, både vår beskrivelse av fakta, vår forståelse av loven, våre vurderinger og våre reaksjoner. Dersom kommunen mener rapporten inneholder feil, bør det begrunnes hvorfor. Vi vil vurdere om det er grunnlag for å endre innholdet i rapporten etter en eventuell uttalelse fra dere.

Frist for tilbakemelding er 08.04.2026

Dere har rett til innsyn i sakens dokumenter.¹⁴

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo, 18.03.2026

Sissel Endung Berger
Tilsynsleder/seniorrådgiver

Victoria Husvik
Seniorrådgiver

---

¹⁴ Jf. forvaltningsloven § 18.

4 Dokumenter

Følgende dokumenter er lagt til grunn for tilsynet:

- Barnehagemyndighetens egenvurdering
- Dispensasjoner med tilhørende dokumentasjon fra barnehagene:
  - Vestre Greverud
  - Bjørkekroken
  - Ingierkollen avd. Kantor
  - Smedsrud
  - Rikåsen
  - Vevelstadsaga
  - Læringsverkstedet Myrvoll idrettsbarnehage
  - Utlysningstekster med tilhørende søkerlister og begrunnelse for diskvalifikasjon av søkere
- Dispensasjoner fra utdanningskravet som er innvilget etter 15.12.2025
- Avslag på dispensasjon fra utdanningskravet
- Kommunens rutiner for behandling av dispensasjonssøknader
- Skjema for dispensasjonssøknader. Lenke til skjemaportal ligger også i egenvurderingen
- Dialog med leder for intervjueteam (kalt ansettelsesutvalget i dokumentet)
- Dialog med en barnehagesone
- Presentasjon fra barnehagemyndighetens møte med barnehagene
- Områdeovervåkning 2023/2024 hvor dispensasjoner var et av områdene
- Oversikt over dispensjoner barnehageåret 2025/2026

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

